

BEDROS HORASANGIAN

Bedros Horasangian (n. 18 noiembrie 1947, București) este un scriitor și eseist român de origine armeană, prozator al generației literare '80.

După absolvirea Liceului „Spiru Haret” (1965), urmează Facultatea de Echipament Tehnic a Institutului Politehnic din București (1965-1970). Începe să lucreze ca inginer, dar renunță pentru a se dedica scrisului. Colaborează la revistele *România literară*, *Tribuna*, *Viața românească*, *Observator cultural*. A fost atașat cultural la Ambasada României în Grecia (1997-2000) și director al Centrului Cultural Român din New York (2002-2004). Debutul literar în 1984 cu două volume de povestiri: *Curcubeul de la miezul nopții* și *Închiderea ediției*.

A mai publicat: *Parcul Ioanid*, povestiri, 1986, *Portocala de adio*, povestiri, 1989, *Sala de așteptare roman*, București, 1987, *În larg*, roman, București, 1989, *Misteriosul om în negru sau Ora melomanului*. Roman în foarte multe părți, 1992, *Zăpada mieilor*, roman, 1996, *Obsesia - Cine l-a ucis pe Olof Palme*, roman, București, 2002.

1. Considerați că România de azi este diferită de cea anterioară anului 1989? Din această perspectivă, se poate vorbi, din perspectiva dumneavoastră, de o magistratură de dinainte de 1989 și de una de după 1989?

Cred că da, fără să avem date clare și definitorii. Dar a rămas, în mod cert, un *anime virus*, o bacterie, care se fixează și în pereții spitalelor și produce victime (Iosif Sava a murit din așa ceva) și sentimentul nostru este că nu a fost îndepărtat nici din pereții judecătoriilor. Forma e poate alta, ceva pe fond din mecanismele trecutului funcționează pe căi oculte în continuare.

2. Ar trebui trecută cu vederea colaborarea unor magistrați cu serviciile Securității, dată fiind experiența și competența acumulată (știut fiind că un bun specialist se formează în mulți ani) sau ar trebui ca aceste persoane să fie expuse și îndepărtate din profesie? Soluția din Germania de Est, unde, după căderea zidului și reunificare, judecătorii din perioada comunistă au fost îndepărtați, este cea mai bună?

Nu, desigur. Dar, ceea ce trebuia făcut în 1990 nu s-a produs. Iar acum e prea târziu. Devine doar un subiect de gâlceava, cu mize personale/fixe, punctuale, pentru a da în gât pe unul sau pe altul. Nu se mai poate face nimic. Ca și cu acest anticomunism de salon/paradă care mistifică dramele istoriei și aruncă în derizoriu suferința umană.

3. Considerați că și în prezent, în lume și în România, puterea politică exercită influență sau control asupra magistraților? În ce modalitate? Prin ce pârgii?

Da, influențează. Totuși, în Statele Unite ale Americii sau Anglia sistemul produce anticorpi și oricâte matrapazlâcuri se fac - și se fac, si la nivel înalt - până la urma tot sistemul centrifughează mizeriile și face să funcționeze sistemul. Un caz *Watergate* nu ar fi fost posibil în România, ca și atâtea alte exemple din lumea anglo-saxonă, pe care o cunosc mai bine.

Avem mari rezerve în aceasta poliloghie cu „reforma” statului român (a învățământului, magistraturii, justiției, economiei etc.). Doar o gargariseală retorică în lipsa unor proiecte reale, viabile și de anvergură. În secolul XVIII, „*a da mâna*” în Oltenia ținea loc de alte. În alte sate nu existau încuietori la uși. Cum să furi și să te faci de rușine? Acum trăim într-o societate în care **nu** ne mai putem face de rușine. E trist.

4. Dacă ar trebui să vă adresați unei instanțe din România, pentru a vă ocroti un drept, ați avea încredere în sistem, în general, și în judecător, în special? Există vreo diferență între ceea ce ar trebui să fie un judecător și ceea ce el este, în realitate?

Amân de luni de zile să fac actele necesare pentru a deveni tutore, în locul mamei, pentru un frate mongoloid. Pierd(em) lunar 1000 de lei tocmai din frica asta de a avea de-a face cu judecătorii și justiția. Ar trebui parcursă o întreaga odisee și nu am puterea și nervii necesari. E un exemplu și atât. Magistratii nu pot fi altfel decât suntem noi. Degeaba îi incriminăm la TV pe ei, pe medici sau pe profesori. Sunt și ei cum e și „gloata”, „norodul”. Restul... e fără rest.

5. Ce socotiți că ar trebui să facă membrii acestui corp profesional pentru întărirea independenței și sporirea încrederii publicului în actul de dreptate? Cum ar trebui să se comporte un judecător? S-a născut oare judecătorul ideal?

Ar trebui - altminteri nu trebuie nimic... - să fie ei înșiși și să se judece mai aspru pe ei decât pe cei care îi judecă. Neavând încredere în justiție, omul trăia cu frica de Dumnezeu. Acum se uită la TV, înjură Guvernul, bea o bere, își bate

eventual nevasta și se spune că viața e urâtă și asta e, ce să facem. Nu facem nimic. Trăim. Nu contează cum. Judecător ideal nu există. Nici oameni. Măcar de ne-am comporta natural și firesc. Nu ar fi mare lucru.